

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 5 ustawy). Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 8a pkt 1 ustawy). W przypadku uznania konieczności zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska - w przypadku gdy sprawuje on nadzór nad tym obszarem - podejmuje działania w celu zmiany tego planu albo ustanowienia nowego planu zadań ochronnych dla tego obszaru (art. 28 ust. 8b pkt 1 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy, zawiera:

1. opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
2. identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
3. cele działań ochronnych;
4. określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5. wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
6. wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy).

Projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2023 r. poz. 190) oraz może być przedmiotem opinii regionalnej rady ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Obszar Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (zwany dalej „obszarem Natura 2000”) został uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia drugiego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2009 r. Nr 43 str. 63). Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Obszar Natura 2000 został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka (PLH160004) (Dz. U. poz. 1702).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 347 z późn. zm.), zwane dalej planem zadań ochronnych, które weszło w życie 20 lutego 2014 r., zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1890), zachowuje moc niezależnie od terminu, na jaki został ustanowiony, i może być zmieniane. Po analizie ustaleń sporządzonej w 2023 r. dokumentacji planu zadań ochronnych, mając na uwadze art. 28 ust. 8a pkt 1 oraz art. 28 ust. 8b pkt 1 ustawy uznano, że zachodzą przesłanki do jego zmiany – poprzez ustanowienie nowego dokumentu. Na potrzebę zmian planu zadań ochronnych wskazuje analiza zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz potrzeba określenia celów działań ochronnych w odniesieniu do wszystkich wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony. Zachodzi również konieczność uwzględnienia nowego przedmiotu ochrony – populacji zimującej mopka (kod gatunku 1308). Tym samym uznano za zasadne ustanowienie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w brzmieniu nadanym niniejszym zarządzeniem i równocześnie wyeliminowanie z obrotu prawnego (utrata mocy) zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (Dz. Urz. Woj. Op. z 2014 r. poz. 347) zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 marca 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (Dz. Urz. Woj. Op. z 2016 r. poz. 648) oraz zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 listopada 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (Dz. Urz. Woj. Op. z 2016 r. poz. 2438).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu przystąpił do prac nad projektem planu zadań ochronnych, zwanym dalej „projektem PZO”. Po ustaleniu terenu objętego projektem PZO oraz przedmiotów ochrony obszaru, organ sformułował założenia do sporządzenia ww. dokumentu i podał do publicznej wiadomości - zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia - informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu PZO i możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia tegoż projektu. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 21.03.2023 r. do 12.04.2023 r., umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 21.03.2023 r. oraz opublikowano w dniu 21.03.2023 r., w formie obwieszczenia, w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej.

W ramach prac zidentyfikowano osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar i sformułowano projekt PZO.

W związku z tym, że nie zachodziły przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy projekt PZO sporządzono dla całego obszaru Natura 2000.

Granice obszaru Natura 2000 przedstawiono na załączniku mapowym (załącznik nr 2 do zarządzenia) oraz opisano w oparciu o punkty węzłowe (załącznik nr 1 do zarządzenia), dla których podano współrzędne x i y w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342).

Katalog przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, określony w Standardowym Formularzu Danych dla obszaru Natura 2000, obejmuje:

- 1) grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) (kod siedliska 9170);
- 2) łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe (kod siedliska 91E0);
- 3) kumak górski *Bombina variegata* (kod gatunku 1193);
- 4) populacja rozrodcza podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* (kod gatunku 1303);
- 5) populacja zimująca podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* (kod gatunku 1303);
- 6) populacja zimująca mopka *Barbastella barbastellus* (kod gatunku 1308);
- 7) populacja rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* (kod gatunku 1324).

Aktualny katalog przedmiotów ochrony obejmuje dodatkowo kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) (kod siedliska 9110), jednak siedlisko to nie występuje w obszarze a zostało wprowadzone do katalogu przedmiotów ochrony na skutek błędu naukowego. Wniosek o jego usunięcie z katalogu przedmiotów ochrony (pismo nr WPN.630.11.2023.AK Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z 09.11.2023 r.) został zaakceptowany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo nr DZP-WO.630.1.157.2023.IW z 14.11.2023 r.) i oczekuje na akceptację Komisji Europejskiej.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony. Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Na podstawie dokonanej oceny stanu ochrony zidentyfikowano zagrożenia istniejące i potencjalne dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony (załącznik nr 3 do zarządzenia). Nazwy i kody zagrożeń podano według przygotowanej przez Generalną Dyрекcyj Ochrony Środowiska „Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000” - załącznik nr 5 pn. „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA)”. Zagrożeń nie zidentyfikowano jedynie dla siedliska 9110, które nie występuje w obszarze, a zostało wprowadzone do katalogu przedmiotów ochrony na skutek błędu naukowego.

Cele działań ochronnych (załącznik nr 4 do zarządzenia) określono biorąc pod uwagę zidentyfikowane zagrożenia i zestawy wskaźników stanu ochrony, opisane w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez GIOŚ. Analizę zasadności przyjętych celów działań ochronnych przedstawia poniższe zestawienie (tabela):

Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel działań ochronnych	Uzasadnienie przyjętego celu
9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)		
Celów działań ochronnych nie określono, ponieważ siedlisko 9110 nie występuje w obszarze a zostało wprowadzone do katalogu przedmiotów ochrony na skutek błędu naukowego.		
9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni co najmniej	Powierzchnia siedliska w obszarze wynosi 127,64 ha (źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych z

	116 ha, tj. oceny FV.	2023). Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) ocena niezadowolająca U1 przyznawane jest w sytuacji gdy powierzchnia siedliska ulegnie zmniejszeniu o 10 %. Stąd jako cel przyjęto utrzymanie powierzchni na poziomie większym niż 90 %.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Osiągnięcie na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze typowej, właściwej dla siedliska 9170 kombinacji florystycznej, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowolająca). Charakterystyczna kombinacja florystyczna powinna się regenerować spontanicznie, w miarę stopniowej poprawy cech strukturalnych dojrzewającego i starzejącego się drzewostanu (lokalnie, w niektórych fazach rozwoju drzewostanu, może dochodzić do czasowego ubożenia runa formalnie wyrażanego pogarszaniem wskaźnika, nie powinno to jednak wpłynąć na ogólny trend wskaźnika w skali obszaru). Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: lipa drobnolistna, grab pospolity, dąb szypułkowy, klon zwyczajny, jawor, wiąz górski, jesion wyniosły, olsza czarna, wiśnia ptasia, leszczyna pospolita, trzmielina zwyczajna, ziarnopłon wiosenny, miodunka ćma, czyściec leśny, gwiazdnica wielokwiatowa, kokoryczka wielokwiatowa, wiechlina gajowa, zawilec gajowy, gajowiec żółty, śmiałek pogięty, przytulinka wiosenna, fiołek leśny, podagrycznik pospolity, kostrzewa olbrzymia, groszek wiosenny, pszeniec gajowy, siódmaczek leśny.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze co najwyżej sporadycznego pokrycia (do 2 % pokrycia transektu) przez niecierpka drobnokwiatowego, dąb czerwony i robinie akacjową w podszycie i runie, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowolająca). Obecność gatunków obcych w runie (niecierpek drobnokwiatowy, dąb czerwony, robinia akacjowa) notuje się obecnie na 98 % powierzchni siedliska, a liczniejsze ich występowanie na 48% powierzchni. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków. Podjęcie prób zwalczania – oprócz bardzo wysokich kosztów – spowodowałoby presję na ekosystem większą niż same gatunki obce. Stan obecny przyjęto więc jako referencyjny. Zagrożeniem, które wymagałoby w przyszłości reakcji, byłby pojaw niecierpka gruczołowatego (w 2023 r. nie występował).
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków ekspansywnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 75 % powierzchni siedliska. Masowy rozwój niektórych gatunków w runie, głównie jeżyn, obserwowany na 35 % powierzchni obszaru, jest pochodną sztucznych drzewostanów lub prześwietlenia i w dłuższej perspektywie czasowej

		samorzutnie ustąpi po unaturalnieniu składu i struktury drzewostanów, a próby sztucznego przyspieszania tego procesu byłyby niecelowe.
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie na co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze struktury roślinności zróżnicowanej pod względem wieku i przestrzennie (ponad 50 % powierzchni płatów pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 95 % powierzchni siedliska.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Osiągnięcie w ramach całej powierzchni siedliska w obszarze większego niż 10 % udziału drzew starszych niż 100 lat, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowolająca). Osiągnięcie celu nastąpi spontanicznie w wyniku procesów starzenia się drzew, co wymaga 40-50 lat.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze obfitego naturalnego odnowienia gatunków charakterystycznych w lukach i prześwietleniach, z nielicznymi śladami zgryzania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy.
Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie na 38 % powierzchni siedliska oraz osiągnięcie na kolejnych co najmniej 52 % powierzchni siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału w drzewostanie gatunków obcych geograficznie przy braku ich odnawiania się, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) na 38 % arealu stan wskaźnika oceniono jako właściwy. Osiągnięcie celu na pozostałych 52 % powierzchni siedliska jest możliwe, wymaga jednak w szczególności w niektórych płatach wykonania zabiegu usunięcia dębu czerwonego. Pozostawienie starych drzew dębu czerwonego w jakiegokolwiek ilości będzie skutkowało jego odnawianiem się.
Martwe drewno wielkowymiarowe	Osiągnięcie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk drewna wielkowymiarowego na hektar oraz na kolejnych 50 % powierzchni siedliska w obszarze od 3 do 5 sztuk drewna wielkowymiarowego na	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze jako właściwy, należałoby wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze wskaźnik przybierał wartość FV i na kolejnych 50 % powierzchni siedliska wartość co najmniej U1. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U2 (zła). Osiągnięcie celu jest możliwe na drodze spontanicznych procesów starzenia się i wydzielania się drzew. Perspektywa czasowa realizacji celu jest długoterminowa. Osiągnięcie celu w niektórych płatach

	hektar), tj. poprawa oceny z U2 na FV.	będzie wymagać około 20-30 lat, ale w płatach z młodym drzewostanem nawet około 100 lat.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie ponad 20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U2 (zła). Osiągnięcie celu jest możliwe na drodze spontanicznych procesów starzenia się i wydzielania się drzew. Perspektywa czasowa realizacji celu jest długoterminowa. Osiągnięcie celu będzie wymagać około 20-30 lat.
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Osiągnięcie na całej powierzchni siedliska w obszarze ponad 20 sztuk drzew biocenotycznych na hektar, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U2 (zła). Osiągnięcie celu jest możliwe na drodze spontanicznych procesów starzenia się i wydzielania się drzew. Perspektywa czasowa realizacji celu jest długoterminowa. Osiągnięcie celu w niektórych płatach będzie wymagać około 20-30 lat, ale w płatach z młodym drzewostanem nawet około 100 lat.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Osiągnięcie na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze braku zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowalająca).
Ogólny cel ochrony	Osiągnięcie oceny właściwej (FV).	Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) osiągnięcie właściwego stanu jedyne go wskaźnika kardynalnego (<i>charakterystyczna kombinacja florystyczna</i>) jest możliwe.
91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni co najmniej 19,4 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2023).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze typowej dla łągi kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowalająca). Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: olsza czarna, wierzba krucha, jesion wyniosły, czeremcha pospolita, leszczyna zwyczajna, wietlica samicza, chmiel zwyczajny, pokrzywa zwyczajna, czyściec leśny, ziarnopłon wiosenny, czartawa pospolita, jeżyna popielica, przytulia czepna, kuklik zwisty, niecierpek pospolity.
Gatunki dominujące	Utrzymanie na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze dominacji gatunków typowych dla siedliska we wszystkich warstwach, bez dominacji facjalnej żadnego z nich,	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.

	tj. oceny FV.	
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału w drzewostanie gatunków obcych geograficznie przy braku ich odnawiania się, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 60 % powierzchni siedliska w obszarze co najwyżej rozproszonego występowania niecierpka drobnokwiatowego i nawłoci kanadyjskiej w podszycie i runie, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) występowanie gatunków obcych w runie (niecierpek drobnokwiatowy, nawłóć kanadyjska) na 60 % areálu siedliska jest nieliczne (rozproszone), a na pozostałej części areálu liczne. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków. Podjęcie prób zwalczania – oprócz bardzo wysokich kosztów – spowodowałoby presję na ekosystem większą niż same gatunki obce. Stan obecny przyjęto więc jako referencyjny. Zagrożeniem, które wymagałoby w przyszłości reakcji, byłby pojaw niecierpka gruczołowatego (w 2023 r. nie występował).
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze braku nienaturalnej dla łągów dominacji żadnego z rodzimych gatunków ekspansywnych (przy czym facjalnie dominujących: pokrzywy zwyczajnej, jasnoty plamistej, szczyru trwałego, jeżyny popielicy, nie uważa się za gatunki ekspansywne), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.
Martwe drewno (łączne zasoby)	Osiągnięcie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska łącznych zasobów martwego drewna na poziomie ponad 20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U2 (zła). Osiągnięcie celu jest możliwe na drodze spontanicznych procesów starzenia się i wydzielania się drzew. Perspektywa czasowa realizacji celu jest długoterminowa. Osiągnięcie celu będzie wymagać około 20-30 lat.
Martwe drewno leżące lub stojące powyżej 3 m długości i powyżej 50 cm grubości	Osiągnięcie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk na hektar kłód i pni stojących, grubszych niż 30 cm, tj. poprawa	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U2 (zła). Przyjęto próg grubości 30 cm, ze względu na obecny brak w obszarze grubszych

	oceny z U2 na FV.	drzew, utrudniający ocenę lokalnego potencjału przyrostu grubościowego drzew. Osiągnięcie celu jest możliwe na drodze spontanicznych procesów starzenia się i wydzielania się drzew. Perspektywa czasowa realizacji celu jest długoterminowa. Osiągnięcie celu będzie wymagać około 30-40 lat.
Naturalność koryta rzecznego	Utrzymanie braku regulacji (naturalności koryta) rzeki Maruszki, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) rzeka Maruszka nie jest uregulowana.
Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża odpowiedniego dla siedliska 91E0, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualne przewodnienia podłoża w obrębie płatów siedliska jest odpowiednie. Dla jego utrzymania kluczowe jest utrzymanie stałego, choć o zmiennej wielkości przepływu rzeki Maruszka.
Wiek drzewostanu	Osiągnięcie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze większego niż 20 % udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) aktualna ocena wskaźnika to U1 (niezadowolająca). Osiągnięcie celu wymaga około 50 lat.
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie na co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze naturalnej, zróżnicowanej wiekowo struktury drzewostanu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 97 % powierzchni siedliska.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk w obszarze obfitego naturalnego odnowienia (olsza czarna, jesion wyniosły), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze braku uszkodzeń runa i gleby związanego z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.
Inne zniekształcenia	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk w obszarze braku zniekształceń (np. rozjeżdżania, wydeptywania, zaśmiecania), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika oceniono jako właściwy na 100 % powierzchni siedliska.
Ogólny cel ochrony	Utrzymanie oceny niezadawalającej (U1).	Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) osiągnięcie właściwego stanu wskaźnika kardynalnego <i>inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie</i> nie jest możliwe

		ze względu na brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego i nawłoci kanadyjskiej. Stan niezadawalający ww. wskaźnika uznano za referencyjny w obszarze, co automatycznie określa ocenę U1 (stan niezadawalający) jako referencyjną ocenę ogólną.
1193 kumak górski <i>Bombina variegata</i>		
Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	Utrzymanie co najmniej pięciu stanowisk, na których dochodzi do rozrodu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z wynikami monitoringu (2015) rozród stwierdzono w 5 zbiornikach.
Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	Utrzymanie co najmniej siedmiu stanowisk, na których stwierdzono obecność gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z wynikami monitoringu (2015) obecność gatunku stwierdzono w 7 zbiornikach.
Liczba wszystkich zbiorników	Utrzymanie liczby wszystkich zbiorników wodnych na poziomie nie mniejszym niż 50, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z wynikami monitoringu (2018) w obszarze stwierdzono 50 zbiorników.
Liczba zbiorników stałych	Utrzymanie liczby wszystkich stałych zbiorników wodnych na poziomie nie mniejszym niż 5, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z wynikami monitoringu (2018) w obszarze stwierdzono 5 stałych zbiorników.
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> populacja rozrodcza		
Liczebność	Osiągnięcie zarówno na stanowisku w kotłowni zakładu górniczego jak i w kościele w Burgrabicach liczby osobników dorosłych większej niż 80 % liczby z ubiegłego roku i istotnego statystycznie średniego spadku liczebności z wielolecia nie większego niż 5 % rocznie, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w kotłowni zakładu górniczego oceniono jako właściwy (FV) a w kościele w Burgrabicach jako zły (U2). Pozostałe siedliska stanowią schronienia satelitarne i w momencie wykonywania monitoringu możliwe jest nieprzebywanie w nich podkowców.
Struktura wiekowa	Osiągnięcie zarówno na stanowisku w kotłowni zakładu górniczego jak i w kościele w Burgrabicach liczebności młodych większej niż 70 % dorosłych samic (przy założeniu, że około 20 % dorosłych osobników w schronieniu stanowią samce), tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w kotłowni zakładu górniczego oceniono jako właściwy (FV) a w kościele w Burgrabicach jego stan nie jest znany. Pozostałe siedliska stanowią schronienia satelitarne i w momencie wykonywania monitoringu możliwe jest nieprzebywanie w nich podkowców.
Powierzchnia schronienia	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na

dogodna dla nietoperzy	w obszarze powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy, która nie uległa zmniejszeniu od ostatniej kontroli, lub liczebności ocenionej na FV pomimo, że powierzchnia schronienia uległa zmniejszeniu minimum 2 sezony przed kontrolą, tj. oceny FV.	wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Osiągnięcie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze obecności zabezpieczeń przed niepokojeniem i braku niepokojenia nietoperzy przez ludzi, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na 3 stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV) a na jednym niezadowolający (U1).
Dostępność wylotów / wlotów dla nietoperzy	Osiągnięcie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze obecności stale dostępnych wlotów i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na 3 stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV) a na jednym niezadowolający (U1).
Ekspozycja wlotów	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze wlotów znajdujących się w miejscu osłoniętym, zacienionym, umożliwiającym wczesny wlot i bezpośredni, bezpieczny przelot pod osłonę gałęzi drzew lub krzewów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
Łączność schronienia z żerowiskami	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze obecności schronień w granicach terenów żerowiskowych lub obecności liniowych elementów środowiska (alei, krzewów, żywopłotów itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie w kierunku terenów żerowiskowych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
Niezmiennność warunków mikroklimatycznych	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze braku zmian	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).

	w otoczeniu lub strukturze schronienia mających negatywny wpływ na jego warunki mikroklimatyczne, tj. oceny FV.	
Zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu schronień	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze braku istotnych, zauważalnych zmian ograniczających możliwość żerowania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> populacja zimująca		
Liczebność	Utrzymanie na stanowisku w sztolni w Łomie Buchmanna liczby osobników dorosłych większej niż 80 % liczby z ubiegłego roku i istotnego statystycznie średniego spadku liczebności z wielolecia nie większego niż 5 % rocznie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w sztolni w Łomie Buchmanna oceniono jako właściwy (FV). Pozostałe stanowiska zimowe są zasiedlane przez gatunek nieregularnie, więc liczebność podkowców w chwili wykonywania cyklu monitoringu nie odpowiada dynamice gatunku w obszarze Natura 2000.
Powierzchnia zimowiska dogodna dla nietoperzy	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy, która nie uległa zmniejszeniu od ostatniej kontroli, lub liczebności ocenionej na FV pomimo, że powierzchnia schronienia uległa zmniejszeniu minimum 2 sezony przed kontrolą, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie na stanowiskach w sztolni w Łomie Buchmanna i w sztolni - magazynie obecności zabezpieczeń przed niepokojeniem i braku niepokojenia nietoperzy przez ludzi, tj. oceny FV oraz na stanowisku w przepompowni utrzymanie schronienia niezabezpieczonego, ale z ograniczonym dostępem i ograniczonym niepokojeniem nietoperzy w trakcie hibernacji przez	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w sztolni w Łomie Buchmanna i w sztolni - magazynie oceniono jako właściwy (FV). Stanowisko w przepompowni znajduje się w pomieszczeniu wykorzystywanym przez zakład górniczy i odwiedzanym przez jego pracowników. Na tym stanowisku możliwe jest jedynie utrzymanie stanu niewłaściwego (U1).

	ludzi, tj. oceny U1.	
Dostępność wlotów dla nietoperzy	Osiągnięcie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze obecności stale dostępnych wlotów i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na 2 stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV) a na jednym niezadowolający (U1).
Niezmiennosc warunków mikroklimatycznych	Osiągnięcie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze braku zmian w otoczeniu lub strukturze schronienia mających negatywny wpływ na jego warunki mikroklimatyczne, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na 2 stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV) a na jednym niezadowolający (U1).
Łączność schronienia z żerowiskami	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach gatunku w obszarze obecności schronień w granicach terenów żerowiskowych lub obecności liniowych elementów środowiska (alei, krzewów, żywopłotów itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie w kierunku terenów żerowiskowych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika na wszystkich stanowiskach w obszarze jest właściwy (FV).
1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> populacja zimująca		
Liczebność	Utrzymanie liczby osobników na poziomie przynajmniej 51 osobników, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Wartość referencyjną określono jako medianę liczebności z lat 2016-2022, obliczoną na podstawie danych zebranych przy okazji monitoringu zimującej populacji podkowca małego (2016, 2018, 2022).
Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie powierzchni zimowiska dostępnej i wykorzystywanej przez mopki na poziomie przynajmniej takim jak w 2022 r. lub mniejszej, ale przy liczebności na poziomie przynajmniej 51 osobników, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Wartość referencyjną określono na podstawie danych zebranych przy okazji monitoringu zimującej populacji podkowca małego (2022).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie schronienia niezabezpieczonego, ale z ograniczonym dostępem i bez niepokojenia nietoperzy w trakcie hibernacji przez ludzi,	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Mopki zimują na terenie zakładu górniczego, w tunelu, przez który przepływa rzeka. Konieczność zapewnienia swobodnego przepływu wody uniemożliwia zabezpieczenie wylotów tunelu kratami. Tunel dostępny jest jedynie dla

	tj. oceny U1.	pracowników zakładu górniczego, a nietoperze nie są niepokojone w okresie hibernacji. Z tego względu nie planuje się zabezpieczania stanowiska przed penetracją a ocena U1 pozostaje referencyjną.
Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych i stale dostępnych wlotów, w wystarczającej liczbie, w każdej z dwóch części zimowiska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest właściwy (FV).
Temperatura powietrza	Utrzymanie temperatury w częściach preferowanych przez mopki w zakresie od -5 °C do +4 °C, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest właściwy (FV).
Udział terenów zalesionych w otoczeniu zimowiska	Utrzymanie udziału terenów zalesionych w otoczeniu schronienia zbliżonego do stanu z 2023 r. lub zmniejszonego o nie więcej niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Stan referencyjny określono na podstawie dokumentacji PZO (2023).
Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi	Utrzymanie liczby nieprzerwanych (odległości pomiędzy elementami nie większe niż 10 m), liniowych elementów środowiska i łączność lasu otaczającego stanowisko z innymi kompleksami leśnymi zbliżonej do stanu z 2023 r., tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012). Stan referencyjny określono na podstawie dokumentacji PZO (2023).
1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> populacja rozrodcza		
Liczebność	Osiągnięcie liczby osobników dorosłych większej niż 80 % liczby z ubiegłego roku i istotnego statystycznie średniego spadku liczebności z wielolecia nie większego niż 5 % rocznie, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest zły (U2).
Struktura wiekowa	Osiągnięcie liczebności młodych pokrytych futrem, ale przed uzyskaniem zdolności lotu, większej niż 70 % dorosłych osobników z liczenia wiosennego, a jeśli go nie było – 75 % z dnia liczenia młodych, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest zły (U2).
Powierzchnia	Utrzymanie powierzchni	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010). Zgodnie

schronienia dogodna dla nietoperzy	schronienia dostępnej dla nietoperzy nie zmniejszonej w ciągu 5 lat, a jeżeli uległa zmniejszeniu wcześniej – utrzymanie oceny liczebności FV, tj. oceny FV.	z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest właściwy (FV).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie zabezpieczeń przed niepokojeniem nietoperzy i braku niepokojenia nietoperzy w schronieniu przez ludzi, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest właściwy (FV).
Dostępność wylotów / wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie stałej dostępności wylotów w wystarczającej liczbie i brak czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010). Zgodnie z dokumentacją PZO (2023) stan wskaźnika w obszarze jest właściwy (FV).

Realizacji ww. celów służą zaplanowane działania ochronne dotyczące ochrony czynnej, wymienione w załączniku nr 5 do zarządzenia. Działań ochronnych nie określono w odniesieniu do siedliska 9110, które nie występuje w obszarze, a zostało wprowadzone do katalogu przedmiotów ochrony na skutek błędu naukowego. W przypadku kumaka górskiego nie zaplanowano działań ochronnych, ponieważ jedynym zagrożeniem zidentyfikowanym w odniesieniu do tego gatunku są susze i zmniejszenie opadów, a więc czynniki niemożliwe do wyeliminowania poprzez działania ochronne. Nie zaplanowano także działań ochronnych związanych z usuwaniem śmieci w siedliskach leśnych, których obowiązek wykonania wynika z przepisów określonych w odrębnych aktach prawnych. W przypadku działań ochronnych realizowanych w odniesieniu do siedliska 9170 i siedliska 91E0 na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa będących w użytkowaniu wieczystym, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1356 z późn. zm.) jako podmiot odpowiedzialny za realizację wskazano „Marmur” Sławniowice Sp. z o.o. W przypadku działania ochronnego polegającego na urządzeniu lub inwentaryzacji stanu lasu dostosowanych do potrzeb siedliska 9170, realizowanego w części na gruntach stanowiących własność prywatną a w części na gruntach znajdujących się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, jako podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie wskazano według aktualnej właściwości Starostę Nyskiego lub Nadleśniczego Nadleśnictwa Prudnik. Taki sposób zapisu wynika z charakteru niniejszego aktu prawnego oraz z obowiązujących regulacji prawnych. Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy o lasach dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów, a zgodnie z art. 19 ust. 4 ww. ustawy dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów określa nadleśniczy. Ponieważ plan zadań ochronnych ustanawia się na czas nieokreślony i w trakcie jego obowiązywania może dochodzić do zmian właściciela przedmiotowych gruntów, nie jest możliwe w chwili ustanawiania dokumentu jednoznaczne wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania.

Uwzględnione w zarządzeniu działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oparto na metodyce opracowanej przez GIOŚ na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoring stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Ponieważ materiały zgromadzone na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych dostarczyły wystarczającej wiedzy potrzebnej do zweryfikowania występowania i statusu siedlisk

przyrodniczych i gatunków oraz pozwoliły określić stan ochrony przedmiotów ochrony, nie zachodzi konieczność planowania działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych zidentyfikowano potrzebę określenia wskazań do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (załącznik nr 6 do zarządzenia).

Działania ochronne określone w niniejszym planie zadań ochronnych są wystarczające dla utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Stąd nie zachodzi potrzeba ustanawiania planu ochrony.

W ramach opracowywania projektu planu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele administracji, organizacji pozarządowych, a także podmiotów gospodarujących w obszarze Natura 2000. Podczas zorganizowanych dwóch spotkań (w dniach 25.04.2023 r. oraz 22.08.2023 r.) członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy omówili i wypracowali zakres niezbędnych do wykonania działań ochronnych, w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyznaczone cele.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 22.07.2024 r. do 14.08.2024 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 22.07.2024 r. oraz opublikowano w dniu 22.07.2024 r. w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w Nowej Trybunie Opolskiej.

Wypracowany projekt planu zadań ochronnych ujęto w publicznie dostępnym wykazie danych (Ekopoortal).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych złożono następujące uwagi:

- 1) Pan Marek Kleczewski Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Prudnik (email z 05.08.2024 r.) *Nadleśnictwo Prudnik nie jest podmiotem odpowiedzialnym za przedmiot ochrony o numerze 9170, tj: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpientum, Tilio- Carpinetum), na gruntach wsi Burgrabice (O070150003) oznaczonych jako: 16k, 1,m,o,p,r,t,w,ax,bx oraz na gruntach wsi Sławniowice (O070150013) oznaczonych jako: 13f, 17a,d,f – strona 21.* Uwaga została uwzględniona – usunięto zapis wskazujący Nadleśniczego Nadleśnictwa Prudnik jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania ochronnego.
- 2) Pan Marek Kleczewski Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Prudnik (email z 05.08.2024 r.) *prosimy o informację dotyczącą zasięgu płatów siedlisk mających pozostać bez wskazówek gospodarczych dla przedmiotu ochrony 9170, tj: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpientum, Tilio- Carpinetum), w obrębie wydzieleń leśnych Leśnictwa Markowice (02-23-2-14): 248f, 249b, i, j, h – strona 21/22.* Uwaga została uwzględniona – dane przestrzenne dotyczące zasięgu płatów siedliska 9170 zostały przekazane 22.08.2024 r. na adres poczty elektronicznej prudnik@katowice.lasy.gov.pl.
- 3) Pan Marek Kleczewski Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Prudnik (email z 05.08.2024 r.) *prosimy o*

informację dotyczącą zasięgu płatów siedlisk do naturalnego rozwoju dla przedmiotu ochrony 91E0, tj: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicatum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe, w obrębie wydzieleń leśnych Leśnictwa Markowice (02-23-2-14): 246a, 247a, 248a, b, d, f – strona 24. Uwaga została uwzględniona – dane przestrzenne dotyczące zasięgu płatów siedliska 91E0 zostały przekazane 22.08.2024 r. na adres poczty elektronicznej prudnik@katowice.lasy.gov.pl.

Projekt niniejszego zarządzenia był przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu w dniu 27 września 2024 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Projekt niniejszego zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Opolskiego (pismo nr IN.III.710.4.2024.PW z 9 września 2024 r.).

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m. in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych określonych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, wyniesie łącznie około 348,5 tys. zł w ciągu pierwszych 10 lat jego obowiązywania.